

TRELLEBORG AVISEN #5

EFTERÅR
2016

TRELLEBORG / TRELLEBORG ALLÉ 4 / 4200 SLAGELSE
5854 9506 / WWW.VIKINGEBORGEN-TRELLEBORG.DK

NY TRELLEBORG ER NOMINERET TIL INTERNATIONAL ARKITEKTUR PRIS

World
Architecture
Festival

DET KOMMENDE OPLEVELSES- OG VIDENCENTER PÅ TRELLEBORG ER NOMINERET TIL EN INTERNATIONAL ARKITEKTUR PRIS I DEN PRESTIGEFULDE WORLD ARCHITECTURE FESTIVAL AWARDS. KATEGORIEN ER FREMTIDIGE KULTURBYGGERIER, HVOR BYGNINGEN SIDESTILLES MED ARKITEKTUR FRA HELE VERDEN. PRISEN UDDELES UNDER WORLD ARCHITECTURE FESTIVAL I BERLIN TIL NOVEMBER.

Det kommende oplevelses- og videncenter på Trelleborg er nomineret til den prestigefulde World Architecture Festival Awards i kategorien fremtidige kulturbyggerier, hvor bygningen sidestilles med arkitektur fra hele verden.

– Det er jo helt vildt og fantastisk. Det giver god reklame for Slagelse Kommune og for vores kulturfyrstårn på Trelleborg.

Trelleborg er en usleben diamant, som fortæller en unik historie om vores fortid. Nu sliber vi diamanten og viser den frem. Det glæder mig, at det nu også høster international anerkendelse, siger borgmester i Slagelse Kommune, Stén Knuth (V).

Prisen uddeles under World Architecture Festival i Berlin den 16.-18. november, og der er 11 andre nominerede i katego-

rien fra lande som Australien, Canada og Rusland.

– Det er en stor anerkendelse med en sådan international nominering, men det fortjener projektet og Trelleborg også. Jeg ser frem til, at vi kan formidle historien om Trelleborg i et stykke moderne arkitektur, som føjer sig ind i landskabet og spiller op til Harald Blåtands borg, og det håber jeg, dom-

merpanelet vil honorere, siger Per Kristian Madsen, direktør for Nationalmuseet.

PLH Arkitekter vandt arkitekt-konkurrencen tidligere i år med deres bygning, som i design kombinerer moderne linjer med vikingetemaet i en unik formidling.

– Vi har skruet op for atmosfæren fra vikingetiden med et

gribende lyd- og billedunivers i udstillingsrummene, knitrede pejs i caféen, træbjærene på det udvendige træværk og vikingesejl i facaden. Stedet er tænkt som et sanseligt videncenter, hvor grænsen mellem udstilling og arkitektur, fortid og nutid, udviskes, og de besøgende oplever, hvordan det var under Harald Blåtands tid, siger Søren Mølbak, partner og arkitekt hos PLH Arkitekter.

VI GENSKABER FORTIDEN PÅ TRELLEBORG

Ekspertarkæologi spiller en stor rolle i at give publikum den bedste oplevelse af vikingetiden, der ligger så tæt på virkeligheden som muligt.

Forud for genskabelsen af en vikingegenstand eller et hus ligger der ofte mange års forskning. Det er nødvendigt, hvis genstandens eller husets oprindelige udseende samt de metoder, der blev brugt til at fremstille genstanden eller bygge huset, skal rekonstrueres.

Publikum bliver inddraget
Formålet med rekonstruktioner er at opnå større viden om og erfaring med vikingetidens genstande, huse, materialer, værktøj, byggeprocesser og bygningslementer. Det er også at inddrage publikum i projekterne og gøre processerne tilgængelige via levende formidling og workshops.

For at sikre, at den nye viden ikke går tabt og for at få gode erfaringer med, hvordan

arkæologiske fund genskabes, er det vigtigt at dokumentere og formidle den opnåede viden gennem udstillinger, undervisningsmateriale, levende og digital formidling.

Skjoldet genskabes
Rekonstruktion af Trelleborgskjoldet sker på baggrund af de arkæologiske tegninger og notater. Skjoldet bygges i tæt samarbejde mellem forskere, håndværkere og frivillige. Det bygges som rekonstruktion af det fundne skjold både i forhold til størrelse, form, konstruktion og finish samt med anvendelse af samme typer værktøj og teknikker, som vikingerne brugte.

”
Vikingskjoldet har en diameter på 90 cm og er fremstillet af syv tynde brædder.

Trelleborgskjoldet rekonstrueres

Det rekonstruerede skjold skal have samme egenskaber, dimensioner og detaljer, som det originale skjold. Derfor udvælges træet meget omhyggeligt. Mest velegnet til formålet er et langsomt voksende, lige og knastfrit træ. Et sådant træ blev fundet i Bildsø skov, tæt ved Storebæltsskysten.

Træet blev fældet af vikinger, der er frivillige på Trelleborg og dygtige træhåndværkere med stor faglig ekspertise. Det 35-40 cm tykke træ havde en lang, lige stamme med god afstand imellem grenkransene. Det blev fældet med kopier af vikingetidsøkser, der viste sig at fungere rigtig godt.

39 minutter tog det at fælde træet, der blev hugget op i 1,5 meter lange stykker. Hjemme på Trelleborg blev det kløvet, og det viste sig, at træet havde snoet sig voldsomt under vækst. Næste skridt bliver derfor at afprøve andre kløvningsmetoder – eller i værste fald må vikingerne til øksen igen og fælde et nyt træ!

Scan koden og se vikingerne i aktion imens de fælder træet.

SÅ MEGET SPISER TRELLEBORGS VIKINGER I DAG

Ligesom det krævede store mængder af mad for krigerne at overleve og kæmpe, kræver det meget mad at være besøgende, frivillig eller skoleelev på Trelleborg i dag.

De besøgende
Trelleborg bliver besøgt af cirka 50.000 gæster om året. Mange vælger at spise i museets café, der sælger mere end 2500 vikingeboller, et par tusinde stykker kage og omkring 1500 flasker kildevand årligt.

Derudover vælger mange selv at medbringe mad. I landsbyen Slagløse kan gæsterne bage fladbrød med æblekompot, honning, hasselnødder og kanel. Hvert år indkøbes cirka 140 kilo hvedemel, 90 kilo rugmel og ikke mindre end

125 glas æblekompot samt 100 bægre honning.

Arns Ætlinge
Vikingegruppen Arns Ætlinge tæller 32 personer. Arns Ætlinge bor på Trelleborg under den årlige vikingefestival og i efterårsferien. De arbejder med smedning, stenhuggeri, tekstilarbejde og træ. Ved at se på deres madforbrug kan vi få et godt indtryk af, hvor meget mad, der i dag skal til for at mætte 32 frivillige vikinger.

Til morgenmad bliver der spist 5 liter grød, lavet fortrinsvist på kogt havre, blandet med nødder, frugter og andre kornsorter.

Derudover spiser de dagligt cirka 60 æg og et par kilo bacon, 2 kilo brød og 3,5 kilo rugbrød, og

til aftensmad bliver der spist 6 til 8 kilo kød og flæsk, mellem 4 til 6 kilo blandede grøntsager tilsat 1,5 kilo perlebyg eller ærtemos.

Mellemmåltiderne består af hasselnødder og rigtig mange æbler, pærer og blommer. Her til drikkes vand og mælk, men under særlige begivenheder drikker de også en del mjød.

Bålmad til 2500 elever
Skoletjenesten har besøg af omkring 2500 børn årligt. En del af disse børn laver vikingemad over bål til frokost. Til en enkelt skoleklasse bruges 5 kilo kød, 4 kilo blandede grøntsager, et par liter fløde, ½ kilo perlebyg og 2-3 kilo blandet mel samt mindst 6 glas æblekompot og honning.

SULT

EN KRIGERHÆR SPISER FLERE TONS MAD OM MÅNEDEN, MEN HVOR MEGET SPISER KRIGERNE, OG HVOR MANGE KRIGERE UDGJORDE HARLAD BLÅTANDS HÆR PÅ TRELLEBORG?

KRIGERHÆRENS VÆRSTE FJENDE

”
Sult er mere ødelæggende for en hær end fjenden og er frygteligere end sværdet.

Citatet stammer fra romeren Vegetius, der skrev om den romerske hær. Selvom han levede 400 år før vikingetidens begyndelse, er der megen sandhed i hans ord. Nemlig, at ”uden mad og drikke, dur helten ikke”.

Krigerhæren på Trelleborg
Det har selvfølgelig også været tilfældet for kongens krigerhær på Trelleborg, men hvor meget mad spiste krigerne på en vikingeborg? Spørgsmålet er spændende, fordi det fortæller noget om logistikken bag en vikingehær, og om hvor meget det krævede at bespise så mange mænd. For at finde ud af dette, kan vi kigge på den danske hær i dag.

En moderne dansk soldat får cirka 3300 kalorier om dagen, når han er i aktiv tjeneste. Men hvad spiste en viking, der skulle holde kampformen? Og

hvor mange krigere var der på Trelleborg?

Skriftlige kilder fortæller, at en legionær i en romersk legion skulle bruge omkring 1,5 kilo mad om dagen, hvilket svarer nogenlunde til 3300 kalorier. Dette afhænger selvfølgelig af, hvor meget energi der er i kosten; om det er kød, grøntsager eller brød.

Den primære fødekilde var korn til brød eller grød og lignende. Dette blev suppleret med blandt andet kød, fisk og grøntsager. På Trelleborg kan vi se på redskaber og knogler, at man også

her har spist både korn og kød.

Hundredevis af krigere
I krigstid formoder vi, at der var omkring 500 krigere på borgen. Ser vi bort fra resten af bemandingen, trælle, familiemedlemmer, håndværkere og så videre ser regnestykket således ud:

500 (krigere) x 1,5 (kilo mad) = 750 kilo mad om dagen, hvilket svarer til 22,5 tons om måneden!

Vikingekrigerne spiste 22,5 tons mad om måneden. ”

Så meget mad har krævet meget arbejde. Det har været temmelig besværligt og krævende at drive så stor en vikingeborg.

FELTRATION A'LA VIKINGSTYLE

Finker med knastfedt og fedtegrever

Vikinger måtte spise meget fedt både for at holde varmen og for at få energi til det hårde fysiske arbejde. Derfor var finker med knastfedt og fedtegrever en oplagt spise.

Når der blev slagtet i vikingetiden var det ikke alt fra dyret, der var egnet til nedsaltning eller rygning. Det, der ikke kunne gemmes, skulle spises forholdsvis hurtigt. Finker var derfor en spise, der var typisk for slagtetiden.

Knastfedt

(Til 30 personer)
5 kg fedt fra en gris
4 kg hakket løg
2 nævefulde salt

Sværen skæres af spækket. Spækket skæres i små tern, som svitses i en gryde over åben ild. Hæld lidt vand ved, så det ikke

brænder på. Rør ofte i gryden. Når fedtet er smeltet, hældes de snittede løg i gryden og steger, til de er møre. Knastfedtet smages til med salt og hældes i en lerkrukke, hvor det stivner til senere brug.

Dette fedt, som består af det afsmeltede fedt med de svitsede løg, kaldes knastfedt. Fedtegreverne er de ristede sværdtern samt det fedt, der måtte være i den forbindelse.

Finker

(Til 30 personer)
5-6 kg indmad, dele af lam, får eller gris
4 l vand
3 nævefulde salt
16 æbler
12 løg
2 nævefulde timian
1-2 kg hvedemel
5 kg fedtflomme til knastfedt og fedtegrever

Indmaden fra lam, får eller gris renses og skylles godt. Kom det i gryden med vand, der lige dækker det hele.

Bring det i kog med æbler, løg og timian. Lad det koge i et par timer, indtil det er helt mørt.

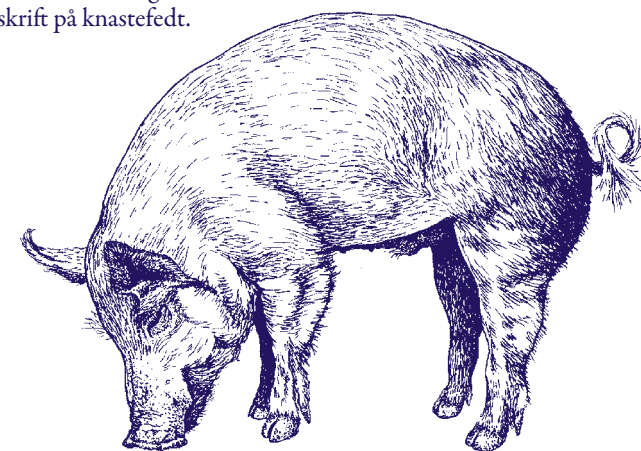
Husk at skumme suppen godt, og stil den til afkøling.

Imens skæres fedtflommen i tern og smeltes langsomt. Se opskrift på knastfedt.

Tag indmaden op, og hak den med en kniv. Rør smeltet fedt sammen med hvedemel, og tilsæt kogevandet lidt efter lidt, så det bliver en tyk sovs.

Kom det hakkede kød og fedtegreverne i sovsen. Det hele varmes op og smages til med salt.

Finkerne serveres med fedtegreverne, groft brød og knastfedt.

FLOT BESØGT VIKINGEFESTIVAL

Igen i år nåede besøgstallet til vikingefestivalen over 10.000.

Med et besøgstal på 10.292 gæster nåede årets vikingefestival for andet år i træk op over 10.000 gæster. Det blev dog ikke til ny besøgsrekord, men til gengæld var der med mere end 1100 tilmeldte vikinger rekord i deltagerantal.

På Trelleborg er der kun tilfredshed at spore.

Leder af Trelleborg Anne-Christine Larsen er mere end tilfreds med vikingefestivalens forløb, som var den 25. af slagsen.

- Selvom det ikke blev til ny besøgsrekord, så har vi indfriet vores målsætning om at bide os fast i et besøgstal over 10.000 gæster, og derfor er jeg ovenud tilfreds med resultatet, siger Anne-Christine Larsen.

Vejret er altid en udfordring, og det danske sommervejr var i sit lunefulde humør i år, men det gode vejr kom samme dag, som hele Danmark blev inviteret inden for på Trelleborg til livetransmitteret vikingevejr i fjernsynet. Det var Vores Vejr på DR1, som besøgte vikingeborgen.

I år havde Trelleborg allieret sig med Borreby Teater om at opgradere lyden under det store

slag, hvor 250 vikingekrigere dagligt sendte hinanden til Valhal. Som noget nyt var der tilknyttet en fast kommentator, og det fungerede godt, forklarer Anne-Christine Larsen, som er optimistisk hvad angår resten af sæsonen.

- Selv om sæsonen langt fra er slut, tegner den til at blive god, siger en tilfreds museumsleder.

11/10

Borgermøde

Info om planerne for Ny Trelleborg Oplevelses- og Videncenter

16 - 22/10

Efterårsferie

Kom og prøv efterårets aktiviteter kl. 11-15 inden vinterens komme.

- Byg dit eget krigerskjold
- Smagsprøver og hverdagsliv
- Dukketeater 20 - 22 /10 fra kl. 13.30
- Rundvisninger
- Våbendemo og krigertræning
- Tinstøbning
- Byg dit eget krigerskjold
- Mal med vikingernes farver på skjolde
- Bagning af fladbrød

21/10

Nat på Borgen

Lanterner og fortællinger i natten, rundvisninger i mørket, kl. 18-20

30/10

Vinterlukket

Trelleborg takker af for en skøn sæson og holder lukket hen over vinteren. Museet åbner igen 1/4 2017

Der er gratis adgang på museet. Til prøv-selv-aktiviteter købes "aktivitetsmønter". Se mere på vikingeborgen-trelleborg.dk

KOM OG HØR OM PLANERNE FOR NY TRELLEBORG

DEN 11. OKTOBER KL. 17 ER DER INFORMATIONSMØDE

Planlægningen er godt i gang, og inden længe starter de arkæologiske udgravninger. Du kan høre sidste nyt om Ny Trelleborg og stille spørgsmål til dem, der arbejder med projektet.

Hvis du har forslag eller bare er nysgerrig efter at høre, hvordan arbejdet med projektet skrider frem eller kommentere og stille spørgsmål til lokalplanforsla-

get, så mød op. Vi byder på kaffe og kage.

Mødet afholdes på Trelleborg, Trelleborg Allé 4, Hejninge, Slagelse

Vi ses!

Tilmelding er nødvendig.

Tilmeld dig mødet på gitan@slagelse.dk eller ring på telefon 58 57 90 04 senest den 7. oktober kl. 11.

FÅ INDFLYDELSE PÅ LOKALPLANFORSLAGET

Lokalplanforlaget er offentligt fremlagt i otte uger fra den 2. september 2016 til den 28. oktober 2016.

Indsigelser, kommentarer og bemærkninger til planforlaget skal fremsendes til:

plan@slagelse.dk eller til Center for Teknik og Miljø, Plan, Rådhuspladsen 11, 4200 Slagelse inden den 28. oktober 2016.

Lokalplanforlaget kan ses på Slagelse Kommunes hjemmeside www.slagelse.dk/hoering og på www.plansystemdk.dk

